

Kunst is vrijplaats in bajes

De makers van de kunstwerken schitterden door afwezigheid. De meesten zitten achter de tralies.

door Gerrit van den Hoven

De kunstenaars heten Santo L., Wim van de S. en Edwin P. En nee, ze zijn deze zaterdag niet aanwezig bij de opening van 'hun' expositie in het Museum voor Religieuze Kunst in Uden. Ze kunnen niet, ze zitten achter de tralies. 'Vast Geloof' is een tentoonstelling van kunst gemaakt door gedetineerden.

Voor een schilderij van licht dat door een getralied venster binnenvalt in een cel, geeft de maker, een man met een imposant groot lijf, me zijn visitekaartje: Toine Bakermans, docent kunst en cultuur. Bakermans kent de wereld achter de tralies. Hij heeft overal gezeten, zegt hij. Zijn laatste veroordeling? Twaalf jaar cel. Bakermans was een bankovervalder die geweld niet schuwde. In de bajes ontdekte hij zijn aanleg voor tekenen. Nadat hij zijn straf had uitgezeten, studeerde hij af aan de Willem de Koning Academie in Rotterdam. „Voor mijn afstuderen maakte ik een serie schilderijen met licht dat door tralievijvers

“ In de gevangenis is crea een vrijplaats. Gedetineerden kunnen zich er uiten

Legs Boelen, samensteller

■ Legs Boelen op de expositie Vast Geloof bij het werk Sint Joris, prinses en de draak uit de vijftiger jaren. Het kunstwerk is gemaakt van typische gevangenismaterialen: water en brood. Door elke dag water bij oud brood te voegen, heeft de anonieme gevangene stukje bij beetje met brooddeeg zijn beeld voltooid. Het werk komt uit de collectie van het gevangenis museum in Veenhuizen en is tijdelijk in Uden te bewonderen. foto Peter van Huijkelom

in een cel viel. Dit heet 'Licht van Christus'. Iemand interpreteerde het als goddelijk licht, het licht van Christus dat in de cel aanwezig is. Dat had ik er zelf niet in gezien. Ik ben eigenlijk niet religieus." Nu geeft hij les aan jongeren die met justitie in aanraking zijn gekomen. De creatieve sessies met gedetineerden mogen dan vanwege bezuinigingen weer ter discussie staan, Bakermans is het bewijs dat 'crea' gedetineerden kan helpen bij hun terugkeer in de samenleving. Legs Boelen, de samensteller van de expositie, is daar ook van overtuigd. Boelen, een in Nieuwkuik wonende kunstenaar, gaf 36 jaar leiding aan de

'crea' in de gevangenis in Vught. Inmiddels is hij met pensioen, maar de belangstelling voor gevangenis kunst laat hem nooit meer los. Eerder maakte hij al een expositie over seks en geweld in gevangenis kunst, maar nu dus over het geloof. Boelen is aangesloten bij een internationaal netwerk, het 'European Prison Art Network'. Gevangenis kunst is, net als outsider kunst, een substroming in de kunst. Voor goede gevangenis kunst is veel belangstelling, weet Boelen. De kunstwerken komen dankzij zijn internationale contacten overal vandaan. Maar de meeste komen toch uit de penitentiaire in-

richting in Vught waar Boelen werkte. Je zou denken dat gedetineerden geen zin hebben in kunst, maar het tegendeel is waar. „Crea is een vrijplaats in de gevangenis. Gedetineerden kunnen er zich uiten." Maar hoe uiteenlopend van thematiek en materiaal, het uitbundige kleurgebruik springt direct in het oog. „Wat wil je anders in een grijze, kleurloze omgeving", zegt Boelen. Sommige gedetineerden omschrijft hij als kunstenaar. Zoals Eric Jan Q, een gedetineerde die vastzit voor gewelddadige overvallen op grenswisselkantoren en nu 'binnen' kunsthistorie studeert. Met die wetenschap kijk

je toch wel even anders naar die kleurige, wat kitscherige maar met zorg gemaakte kunstwerken. Of de haast naïeve maar prachtige schilderijtjes van Husein B., een Koerd die levenslang kreeg. Gedetineerden zijn mensen, ze zijn creatief, zegt Boelen. Een voorbeeld is de tekening van Christus van 'Peter' bij de ingang. De wonden van de doornenkroon op het voorhoofd zijn zichtbaar. Maar de ogen, tja, oei, dat was moeilijk. Met zwarte verf schilderde hij een balk over de ogen van Christus. Geniaal.

Vast Geloof, tot 29 juni in Museum voor Religieuze Kunst, Uden.

BD 7-4-2014

Brabants Dagblad

EXHIBITIONS
0633

EXHIBITIONS
0633